

KOMISSION TIEDONANTO

**Kysymyksiä ja vastauksia viinien merkintöjä koskevien EU:n uusien säännösten täytäntöönpanosta
asetuksen (EU) N:o 1308/2013 Euroopan parlamentin ja neuvoston ja delegoidun asetuksen
Komission (EU) 2019/33 muuttamisen jälkeen**

(C/2023/1190)

Tässä asiakirjassa annetaan teknisiä vastauksia viinien merkintöjä koskevien sääntöjen soveltamiseen liittyviin kysymyksiin, joita komission yksiköt ovat saaneet ja joista on keskusteltu jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa. Nämä säännöt on otettu käyttöön asetuksen (EU) N:o 1308/2013 Euroopan parlamentin ja neuvoston (¹), jäljempänä myös ”muutettu yhteistä markkinajärjestelyä koskeva asetus”, muuttamisesta annetulla asetuksella (EU) 2021/2117 Euroopan parlamentin ja neuvoston (²).

Asiakirjan tarkoituksena on auttaa kansallisia viranomaisia ja yrityksiä EU:n tämän lainsäädännön soveltamisessa. Ainoastaan Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa sitovia tulkintoja unionin lainsäädännöstä.

Sisällysluettelo

Sivu

Yleiset kysymykset	1
Ainesosaluettelo	4
Ravintoarvoilmoitus	7
Sähköiset merkinnät	9

Yleiset kysymykset

- 1) Mikä on asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ja asetuksen (EU) N:o 1169/2011 Euroopan parlamentin ja neuvoston (³) suhde ainesosaluettelon ja ravintoarvoilmoituksen merkintöjen osalta?

Horisontaalisten sääntöjen sovellettavuutta koskevassa yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 118 artiklassa säädetään, että asetusta (EU) N:o 1169/2011, jäljempänä ’elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annettu asetus’, sovelletaan viinialan merkintöihin ja esillepanoon, jollei yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa toisin säädetä. Tämä tarkoittaa, että jollei viinialan alakohtaisessa lainsäädännössä ole vahvistettu erityissääntöjä, sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetussa asetuksessa säädettyjä yleisiä merkintä- ja esillepanosääntöjä. Sama sääntö sisältyy myös elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 1 artiklaan, jonka mukaan kyseistä asetusta sovelletaan rajoittamatta merkintävaatimuksia, joista säädetään tiettyihin elintarvikkeisiin sovellettavissa unionin erityissäännöksissä.

(¹) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1308/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1308&qid=1697529611776>

(²) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2117, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014 sekä unionin syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 muuttamisesta (EUVL L 435, 6.12.2021, s. 262).

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2021.435.01.0262.01.FIN

(³) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=celex%3A32011R1169>

Näin ollen ravintoarvoilmoituksen osalta sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen säännöksiä, erityisesti asiaan liittyviä kyseisen asetuksen 30–35 artiklan säännöksiä. Tästä poiketen sovelletaan muutetussa yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa määriteltyä erityissääntöä, jonka mukaan ravintoarvoilmoitus voi pakkauksessa tai etiketissä rajoittua pelkkään energiasisältöön, jolloin täydellinen ravintoarvoilmoitus on toimitettava sähköisessä muodossa.

Myös ainesosaluettelon osalta sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen säännöksiä, erityisesti asiaan liittyviä 18 ja 20 artiklan, 21 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan sekä liitteiden VI–VIII säännöksiä. Tästä poiketen sovelletaan muutetussa yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa vahvistettuja erityissääntöjä, joiden mukaan ainesosaluettelo voidaan toimittaa sähköisessä muodossa, ja komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/33⁽⁴⁾ vahvistettuja erityissääntöjä, erityisesti 40 artiklaa (esittäminen etiketissä), 41 artiklaa (allergioita aiheuttavia aineita koskevat merkinnät), 48 a artiklaa (viinin ainesosien ilmoittaminen ja käytettävät ilmaisut) ja liitettä I (allergioita aiheuttavista aineista käytettävät ilmaisut).

2) *Miten uudet pakolliset tiedot olisi esitettävä etiketissä?*

Muutetun yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklassa tarkoitettuina pakollisina tietoina ravintoarvoilmoitus ja ainesosaluettelo on esitettävä delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 40 artiklan 1 kohdan mukaisesti, eli niiden on oltava näkyvillä astian pinnassa olevassa samassa kentässä kuin muut pakolliset tiedot siten, että ne voidaan lukea samanaikaisesti astiaa kääntämättä, ja ne on esitettävä pysyvin kirjaimin, jotka erottuvat selvästi ympäröivästä tekstistä tai ympäröivistä kuvista.

Jos kaikki pakolliset tiedot esitetään pakkauksessa tai siihen liitetyssä etiketissä, pakolliset tiedot, joiden on oltava näkyvillä samassa kentässä, ovat siis seuraavat: i) rypäletuotteen luokka (mukaan lukien tarvittaessa ilmaisu ”alkoholi poistettu” tai ”alkoholi poistettu osittain”), jollei sovelleta yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta, joka koskee tiettyjä viinejä, joilla on suojattu alkuperänimitys tai suojattu maantieteellinen merkintä; ii) ilmaisu ”suojattu alkuperänimitys” (SAN) tai ”suojattu maantieteellinen merkintä” (SMM); iii) todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina; iv) maininta lähtöpaikasta; v) maininta pullottajasta tai tiettyjen tuoteluokkien (4, 5, 6, 7) ollessa kyseessä tapauksen mukaan valmistajan tai myyjän nimi; vi) nettosisältö; vii) sokeripitoisuus, kun on kyse kuohuviiniluokista (4, 5, 6, 7); viii) ravintoarvoilmoitus; ix) ainesosaluettelo; x) vähimmäissäilyvyysaika, kun on kyse rypäletuotteista, joille on tehty alkoholin poistamista koskeva käsittely.

Jos ravintoarvoilmoitus ja/tai ainesosaluettelo toimitetaan sähköisessä muodossa, linkki (QR-koodi tai vastaava) ravintoarvoilmoitukseen ja/tai ainesosaluetteluun on esitettävä etiketissä samassa kentässä kuin muut pakolliset tiedot.

Jos täydellinen ravintoarvoilmoitus toimitetaan sähköisessä muodossa, pakkauksessa tai etiketissä ilmoitettava energiasisältö on esitettävä samassa kentässä kuin muut pakolliset tiedot.

Jos täydellinen ainesosaluettelo toimitetaan sähköisessä muodossa, allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet on esitettävä pakkauksessa tai etiketissä mutta ei välttämättä samassa kentässä kuin muut pakolliset tiedot (sovelletaan delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 40 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta).

Delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 40 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta, jonka mukaan tietyt pakolliset tiedot voivat sijaita edellä mainitun kentän ulkopuolella, sovelletaan myös maahantuoja koskevaan tietoon, erän numeroon ja vähimmäissäilyvyysaikaan (kun on kyse viineistä, joista on poistettu alkoholi).

⁽⁴⁾ Komission delegoitu asetukset (EU) 2019/33, annettu 17 päivänä lokakuuta 2018, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä viinialan alkuperänimitysten, maantieteellisten merkintöjen ja perinteisten merkintöjen suojaa koskevien hakemusten, vastaväitemenettelyyn, käyttörajoitusten, tuote-eritelmiä muutosten, suojan peruutuksen sekä merkintöjen ja esillepanon osalta (EUVL L 9, 11.1.2019, s. 2).
https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2019/33/oj?locale=fi

- 3) Missä viineissä ja missä kaupan pitämisen vaiheessa olevissa viineissä on oltava uusien merkintöjä koskevien säännösten soveltamispäivänä ravintoarvoilmoitus ja ainesosaluettelo? Esimerkiksi sammioissa/tynnreissä olevassa viinissäkö vaiko ainoastaan pulloitetussa viinissä?

Yleensä nämä uudet pakolliset tiedot on oltava viineissä, jotka saatetaan markkinoille asetuksessa (EU) 2021/2117 vahvistetusta vastaavasta soveltamispäivästä lähtien eli 8. joulukuuta 2023 lähtien. Ennen kyseistä päivää "tuotettuja" viinejä voidaan kuitenkin edelleen saattaa markkinoille varastojen ehtymiseen saakka noudattaen ennen 8. joulukuuta 2023 sovellettavia merkintävaatimuksia.

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 2 artiklan mukaan "pakollisilla elintarviketiedoilla" tarkoitetaan tietoja, jotka on annettava loppukuluttajalle. Tätä sovelletaan riippumatta siitä, millaisessa astiassa elintarviketta pidetään kaupan. Säännöstä sovelletaan myös viiniin. Toimitusketjun toimijoiden vastuu merkinnöistä ja esillepanosta täsmennetään elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 8 artiklassa ja erityisesti sen 7 kohdassa.

- 4) Milloin viini voidaan katsoa "tuotetuksi"?

EU:n lainsäädännön mukaan viinin tuotanto käsittää paitsi alkoholikäymisen myös joidenkin viininvalmistusmenetelmien mahdollisen käytön. Yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 80 artiklassa viitataan viininvalmistusmenetelmiin, joita saa käyttää "tuotettaessa ja säilytettäessä liitteessä VII olevassa II osassa lueteltuja tuotteita", ja täsmennetään, että viininvalmistusmenetelmiä käytetään ainoastaan tuotteen asianmukaisen valmistuksen, säilytyksen tai jälkikäsittelyn varmistamiseksi. Komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/934 ⁽⁵⁾ esitetään vastaava yhteys valmistukseen ja säilytykseen 1 artiklassa (soveltamisala) ja 3 artiklassa (sallitut viininvalmistusmenetelmät).

Tässä yhteydessä rypäletuote katsotaan "tuotetuksi", kun se on saavuttanut yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen liitteessä VII olevassa II osassa kyseiselle viiniluokalle esitetyt ominaisuudet ja täyttää mainitussa II osassa kyseiselle viiniluokalle vahvistetut vaatimukset, myös tarvittaessa sen ansiosta, että on käytetty sallittuja viininvalmistusmenetelmiä mainitun asetuksen 80 artiklassa ja liitteessä VIII vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.

Esimerkiksi "viinillä" (luokka 1) tarkoitetaan tuotetta, joka saadaan murskatuista tai murskaamattomista tuoreista rypäleistä tai rypäleen puristemehusta ainoastaan täydellisellä tai osittaisella alkoholikäymisellä. Lisäksi viinin alkoholipitoisuuden ja happopitoisuuden on oltava yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen liitteessä VII olevan II osan 1 kohdassa edellytetyn mukaisia.

Kuohuviini (luokka 4), joka tuotetaan toisen alkoholikäymisen avulla, taas voidaan katsoa "tuotetuksi" vasta, kun toinen alkoholikäyminen on tapahtunut ja tuote on saavuttanut alkoholipitoisuutensa ja siihen on muodostunut ylipaine, kuten yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen liitteessä VII olevassa II osassa esitetään. Pelkkä perusviinien viiniyttäminen tai cuvéen valmistus ennen 8. joulukuuta 2023 ei oikeuttaisi ravintoarvomerkintää koskevan poikkeuksen soveltamiseen.

Valmistuksen jälkeen voidaan yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 80 artiklan mukaan käyttää muita viininvalmistusmenetelmiä rypäletuotteen asianmukaisen säilytyksen tai jälkikäsittelyn varmistamiseksi.

- 5) Miten merkintäsääntöjen noudattaminen tarkastettaisiin, erityisesti "tuotetun" osalta?

Viinien merkintäsääntöjen täytäntöönpano kuuluu jäsenvaltioiden viranomaisten toimivaltaan.

Kaikkien EU:ssa 8. joulukuuta 2023 jälkeen markkinoille saatettavien kotimaisten viinien ja tuontiviinien on periaatteessa täytettävä uudet merkintävaatimukset. Ennen 8. joulukuuta 2023 tuotettuja viinejä ("tuotetun" osalta ks. kysymys 4) voidaan kuitenkin edelleen saattaa markkinoille varastojen ehtymiseen saakka noudattaen ennen edellä mainittua päivämäärää sovellettavia merkintävaatimuksia. Tuontiviinien osalta ennen edellä mainittua päivämäärää tuodut viinit katsotaan tuotetuiksi ennen kyseistä päivää, joten niihin voidaan soveltaa tätä poikkeusta.

⁽⁵⁾ Komission delegoitu asetus (EU) 2019/934, annettu 12 päivänä maaliskuuta 2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 täydentämisestä viininviljelyalueiden, joilla alkoholipitoisuutta voi lisätä, rypäletuotteiden valmistukseen ja säilytykseen sovellettavien sallittujen viininvalmistusmenetelmien ja sovellettavien rajoitusten, sivutuotteiden vähimmäisalkoholipitoisuuden ja sivutuotteiden poistamisen sekä OIV:n viininvalmistusmenetelmien käytännösäännösten osioiden julkaisemisen osalta (EUVL L 149, 7.6.2019, s. 1).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fi/ALL/?uri=CELEX:32019R0934>

Ainesosaluettelo

6) Miten ainesosaluettelo tulisi esittää?

Ainesosaluettelon esittämiseen sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen yleisiä sääntöjä, koska viinille määriteltyjä erityissääntöjä ei ole. Yleiset säännöt määrittävät elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 18–22 artiklassa (ks. vastaus kysymykseen 1). Luettelon esittäminen:

- Ainesosaluettelon edellä on oltava otsikko, joka sisältää ilmauksen ”ainesosat”.
- Luettelossa on esitettävä kaikki ainesosat painon mukaan alenevassa järjestyksessä sellaisina kuin ne ilmoitettiin niiden käyttöhetkellä elintarvikkeen valmistusprosessissa. Ainesosat, joiden osuus on alle 2 prosenttia valmiista tuotteesta, voidaan luetella eri järjestyksessä muiden ainesosien jälkeen.
- Ainesosat on ilmoitettava niiden yksilöllisellä nimellä, paitsi jos sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetussa asetuksessa ja delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/33 säädettyjä poikkeuksia (esimerkiksi ilmaisu ”rypäleet” viitattaessa raaka-aineeseen).

7) Miten viinin tuotannossa käytetyt lisäaineet ja valmistuksen apuaineet olisi nimettävä? Olisiko lisäaineiden yhteydessä esitettävien niiden teknologinen tehtävä?

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen liitteessä VII olevan C osan mukaan lisäaineet on ainesosaluettelossa ilmoitettava niiden tehtävään perustuvalla ryhmänimellä ja siihen liitettyä yksilöllisellä nimellä tai tarvittaessa E-numerolla. Viinien merkintöjä koskeissa säännöksissä ei vahvisteta tässä suhteessa muita esillepanoa koskevia vaatimuksia.

Delegoidun asetuksen (EU) 2019/934 liitteessä I olevan A osan taulukossa 2 esitetään täydellinen luettelo lisäaineista ja valmistuksen apuaineista, joita voidaan käyttää viinin tuotannossa, jaetaan ne tehtävään perustuviin ryhmiin (happamuudensäätöaineet, säilöntäaineet ja hapettumisenestoaineet, stabilisaattorit jne.) ja esitetään nimet, joita on käytettävä ainesosaluettelossa lueteltavista tehtävään perustuvista ryhmistä ja aineista, jotka on ilmoitettava joko taulukossa esitetyillä lisäaineiden nimillä (sarake 1) tai E-numeroilla (sarake 2).

Delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 48 a artiklan 5 kohdassa säädetään, että luokkiin ”happamuudensäätöaineet” ja ”stabilisaattorit” kuuluvat lisäaineet, jotka ovat samankaltaisia tai toisensa korvaavia, voidaan ilmoittaa ainesosaluettelossa käyttämällä ilmaisua ”sisältää ... ja/tai ...” niin, että ilmoitetaan enintään kolme lisäainetta, joista vähintään yhtä on lopputuotteessa.

8) Onko ainesosaluettelossa ilmoitettava ainoastaan allergioita aiheuttavat lisäaineet ja valmistuksen apuaineet?

Elintarvikelisiä aineita katsotaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetussa asetuksessa (2 artiklan 2 kohdan f alakohta) ”ainesosaluettelo” esitetyn yleisen määritelmän mukaisiksi ainesosiksi, joten kaikki viinin tuotannossa käytetyt lisäaineet ovat olennainen osa ainesosaluettelo. Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 20 artiklan b alakohdan mukaan elintarvikelisiä aineita ja elintarvike-entsyymejä, joita käytetään valmistuksen apuaineina, ei vaadita sisällytettäväksi ainesosaluettelo. Saman asetuksen 9 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään kuitenkin, että sellaisten elintarvikkeen tuotannossa käytettyjen allergioita tai intoleransseja aiheuttavien ainesosien tai valmistuksen apuaineiden ilmoittaminen on pakollista, jotka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa.

Kaikki viinin tuotannossa sallitut lisäaineet ja valmistuksen apuaineet on esitetty delegoidun asetuksen (EU) 2019/934 liitteessä I olevan A osan taulukossa 2.

Lyhyesti sanottuna ainesosaluettelon on sisällettävä kaikki allergioita tai intoleransseja aiheuttavat lisäaineet ja valmistuksen apuaineet, joita on käytetty etiketöidyn viinin tuotannossa ja jotka ovat mukana valmiissa tuotteessa.

9) *Miten allergioita aiheuttavia aineita olisi käsiteltävä etiketissä?*

Kaikki allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet, jotka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa, on ilmoitettava etiketissä. Niiden esittämiseen on kaksi vaihtoehtoa:

- a) Jos ainesosaluettelo esitetään etiketissä, kaikki allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet on ilmoitettava ainesosina ainesosaluettelossa. Aineen tai tuotteen nimi on korostettava ladonnalla, jolla se erottuu selvästi muusta ainesosaluettelosta, esimerkiksi kirjasinlajilla, kirjaintyyllillä tai taustavärillä, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- b) Jos ainesosaluettelo toimitetaan sähköisessä muodossa, kaikki allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet on ilmoitettava pakkauksessa tai siihen liitettyssä etiketissä. Tietojen ilmoituksen edellä on oltava sana ”sisältää”, jonka jälkeen ilmoitetaan aineen tai tuotteen nimi delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 41 artiklan, 48 a artiklan 4 kohdan ja liitteen I mukaisesti. Sähköisessä muodossa toimitettavan täydellisen ainesosaluettelon on tällaisessa tapauksessa oltava edellä a kohdassa kuvattujen sääntöjen mukainen.

10) *Jos ainesosaluettelo, johon sisältyy allergioita aiheuttavia aineita, esitetään etiketissä, voidaanko allergeeneja koskevat tiedot toistaa muodossa ”sisältää...” tai käyttämällä kuvaa?*

Rajoittamatta tiettyihin elintarvikkeisiin tällä hetkellä sovellettavia unionin säännöksiä allergioita tai intoleransseja aiheuttavia aineita koskevia tietoja ei saisi toistaa ⁽⁶⁾. Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetussa asetuksessa edellytetään nimenomaisesti, että allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet ilmoitetaan ainesosaluettelossa. Jos ainesosaluettelo ei ole, tällaisia aineita koskevassa ilmoituksessa on oltava sana ”sisältää”, jonka jälkeen ilmoitetaan aineen tai tuotteen nimi.

Viinien osalta ainoa mahdollisuus toistaa tiedot on käyttää kuvaa vapaaehtoisena tietona, jolla täydennetään kyseisiä pakollisia tietoja delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 41 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

11) *Mitä sääntöjä sovelletaan etiketissä esitettävien allergioita tai intoleransseja aiheuttavien aineiden ilmoittamiseen?*

Delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 41 artiklassa säädetään ilmaisusta, joita on käytettävä tiettyjen allergioita tai intoleransseja aiheuttavien aineiden ja tuotteiden ilmoittamiseksi elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 21 artiklan mukaisesti merkintöinä, jotka koskevat sulfiitteja, munaa ja munapohjaisia tuotteita ja maitoa ja maitopohjaisia tuotteita. Ilmaisut luetellaan saman asetuksen liitteessä I olevassa A osassa.

Ilmaisuja olisi käytettävä edelleen myös ainesosaluettelossa, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus ja koska ne ovat kuluttajille tuttuja.

Delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 48 a artiklan 4 kohdassa viitataan muihin kuin 41 artiklassa lueteltuihin allergioita tai intoleransseja aiheuttaviin aineisiin, sillä 41 artikla ei kata tiettyjä tunnettuja allergeeneja. Allergioita tai intoleransseja aiheuttavat aineet on näissä harvinaisissa tapauksissa ilmoitettava yksilöllisellä nimellään, joka esitetään delegoidun asetuksen (EU) 2019/934 liitteessä I olevan A osan taulukon 2 sarakkeessa 1 (esimerkiksi ”vehnävalkuainen”).

12) *Olisiko väkeväimiseen käytetyt aineet ilmoitettava ainesosaluettelossa?*

Kyllä, väkeväimiseen käytetyt aineet katsotaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 2 artiklan 2 kohdan f alakohdassa tarkoitetuiksi ainesosiksi, mikäli ne lisätään tuotannon aikana ja ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa, joten ne olisi ilmoitettava ainesosaluettelossa.

⁽⁶⁾ Komission tiedonanto, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2017, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 liitteessä II lueteltuja allergioita tai intoleransseja aiheuttavia aineita tai tuotteita koskevien tietojen ilmoittamisesta (EUVL C 428, 13.12.2017, s. 1). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1213\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1213(01))

- 13) Miten väkevöimiseen käytetty sokeri olisi mainittava ainesosaluettelossa?

Sallitut väkevöimiskäsittelyt ja -aineet kuvataan yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen liitteessä VIII olevassa I osassa. Tiivistetty rypäleen puristemehu ja puhdistettu tiivistetty rypäleen puristemehu voidaan delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 48 a artiklan 2 kohdassa rypäletuotteiden ainesosaluetteloa varten määriteltyjen sääntöjen mukaan kumpikin korvata ilmaisulla "tiivistetty rypäleen puristemehu" tai ne voidaan yhdistää, jolloin niistä voidaan käyttää ainesosaluettelossa pelkästään ilmaisua "tiivistetty rypäleen puristemehu". Sakkarooasi, joka on toinen sallittu väkevöimiseen käytettävä aine, on mainittava ainesosaluettelossa erikseen. Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen liitteessä VII olevan B osan mukaan "kaikki sakkarooosiryhmät" saadaan ilmoittaa käyttäen nimeä "sokeri", mutta tämän nimen käyttö ei ole pakollista.

- 14) Onko hiivat mainittava ainesosina?

Viinin tuotantoon käytettyjä hiivoja ei tarvitse mainita ainesosina. Delegoidun asetuksen (EU) 2019/934 liitteessä I olevan A osan taulukon 2 mukaan niitä käytetään valmistuksen apuaineina. Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 20 artiklan b alakohdan ii alakohdan mukaan lisäaineita, joita käytetään valmistuksen apuaineina, ei vaadita sisällytettäväksi ainesosaluetteloon. Myös viinin tuotannossa erilaisiin tehtäviin käytettävät hiivojen muut komponentit tai osat katsotaan valmistuksen apuaineiksi, joten niihin sovelletaan samaa poikkeusta. Ainoa hiivakomponentti, joka on mainittava ainesosaluettelossa, on hiivan mannoproteiini, koska sitä käytetään lisäaineena, kuten delegoidun asetuksen (EU) 2019/934 liitteessä I olevan A osan taulukossa 2 esitetään.

- 15) Jos kaikki mahdolliset happamuudensäätöaineiden ja stabilisaattorien ryhmiin kuuluvat vaihtoehtoiset aineet ilmoitetaan merkinnöissä, onko ne ilmoitettava jossakin tietyssä järjestyksessä?

Ei. Ainoa ainesosien esittämisjärjestystä koskeva vaatimus on vaatimus, joka kuvataan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa luettuna yhdessä liitteessä VII olevan A osan kanssa. Lisäksi kaikki ainesosat, joiden osuus on alle 2 prosenttia valmiista tuotteesta, voidaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen liitteessä VII olevan A osan 6 kohdan mukaisesti jättää luettelematta tietyssä järjestyksessä.

- 16) Olisiko ilmaisujen "pullotettu suojakaasussa" tai "pullotus voidaan tehdä suojakaasussa" jälkeen ilmoitettava käytetty pakkauskaasu, vai olisiko vaihtoehtoisesti lueteltava mahdolliset vaihtoehtoiset pakkauskaasut?

Delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 48 a artiklan 6 kohdassa todetaan selkeästi seuraavaa: "Luokkaan "pakkauskaasut" kuuluvien lisäaineiden ilmoittaminen ainesosaluettelossa **voidaan korvata** erityisellä maininnalla "Pullotettu suojakaasussa" tai "Pullotus voidaan tehdä suojakaasussa". Jos käytetään jompaakumpaa näistä erityisistä maininnoista, käytettyjä eri kaasuja ei tarvitse ilmoittaa erikseen ainesosaluettelossa eikä erityisen maininnan lisäksi. Jos käytetään edellä mainituilla erityisillä maininnoilla tehtävää viittausta pakkauskaasuihin, se on esitettävä samassa kentässä kuin ainesosaluettelo.

Jos pakkauskaasut ilmoitetaan ainesosaluettelossa (eli jos erityistä mainintaa ei käytetä), ne on esitettävä noudattaen samoja sääntöjä kuin muilla lisäaineilla (eli ne on ilmoitettava niiden tehtävään perustuvalla ryhmänimellä ja siihen liitettyllä yksilöllisellä nimellä tai tarvittaessa E-numerolla).

- 17) Jos käytetään vaihtoehtoisia pakkauskaasuja, onko pakkauskaasut ilmoitettava jossakin tietyssä järjestyksessä?

Delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/33 ei sallita vaihtoehtoisten pakkauskaasujen luettelemista. Käytetty pakkauskaasu olisi esitettävä ainesosaluettelossa yksilöllisellä nimellään, tai se olisi korvattava jommallakummalla erityisistä maininnoista "Pullotettu suojakaasussa" tai "Pullotus voidaan tehdä suojakaasussa".

- 18) Miten viinin pääasiallinen ainesosa olisi ilmoitettava etiketissä? Määritelmän mukaan viini valmistetaan murskaamattomista tai murskatuista rypäleistä taikka rypäleen puristemehusta. Rypäleen puristemehu on luonnollinen välituote, joka saadaan suoraan rypäleistä. Missä tilanteissa olisi siis ilmoitettava ainesosana puristemehu ja missä tilanteissa rypäleet?

Kuten delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 48 a artiklan 1 kohdassa säädetään, viinin "pääasiallisen ainesosan" muodostava raaka-aine voidaan ilmoittaa esittämällä tarkalleen, onko käytetty rypäleitä, murskattuja rypäleitä ja/vai rypäleen puristemehua, tai korvaamalla ne kaikki pelkällä ilmaisulla "rypäleet". Säännöksellä annetaan toimijoille mahdollisuus yksinkertaistukseen, jota he voivat soveltaa vapaaehtoisesti.

Ravintoarvoilmoitus

- 19) Missä muodossa ravintoarvoilmoitus on esitettävä? Olisiko sen oltava taulukko, vai onko muita mahdollisia esitysmuotoja?

Ravintoarvoilmoituksen esittämisestä säädetään elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 34 artiklassa.

Ravintoarvoilmoitus on esitettävä taulukon muodossa, numeroarvot suorassa linjassa, jos tilaa on. Jos tilaa ei ole taulukon muodossa esittämistä varten, voidaan käyttää vaakasuoria rivejä. Jos ravintoarvoilmoitus toimitetaan sähköisessä muodossa, ravintoarvoilmoitus olisi aina esitettävä taulukon muodossa, numeroarvot suorassa linjassa, koska tällöin tilaa ei voi olla rajoitetusti.

Ravintoarvoilmoituksen tietojen esittämisjärjestys määritellään elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen liitteessä XV. Pakollisten tietojen esittämisjärjestys olisi seuraava: Energia, Rasva (josta tyydyttyynyttä...); Hiilihydraatit (josta sokereita...); Proteiini, Suola. Taulukkomuoto olisi seuraava:

energia
rasva
josta
— tyydyttyynyttä
hiilihydraatit
josta
— sokereita
proteiini
suola

Lisäksi on erityissääntöjä, jotka koskevat sellaisten muiden tietojen järjestystä, jotka voidaan lisätä ravintoarvoilmoitukseen elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 30 artiklan 2 kohdan mukaisesti (kuten polyolit), mutta kyseiset tiedot eivät ole pakollisia.

Jos pakkauksessa tai etiketissä oleva ravintoarvoilmoitus rajoittuu energiasisältöön, eli tapauksissa, joissa täydellinen ravintoarvoilmoitus toimitetaan sähköisessä muodossa, muutetun yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklan 4 kohdassa sallitaan nimenomaisesti, että energiasisältö ilmaistaan käyttämällä energian tunnusta E, jonka jälkeen ilmoitetaan energiasisältö.

- 20) Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen mukaan energiasisällön lisäksi on ilmoitettava rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, hiilihydraatin, sokereiden, proteiinin ja suolan määrät. Jos viini ei sisällä kyseisiä aineita (esimerkiksi rasvaa tai tyydyttyneitä rasvoja), onko niiden määräksi merkittävä "0" vai voidaanko ne (esimerkiksi rasva) vain jättää ilmoittamatta etiketissä?

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 34 artiklan 5 kohdassa säädetään, että tapauksissa, joissa tuotteessa oleva energiasisältö tai ravintoaine (ravintoaineiden) määrä on vähäinen, kyseisiä osia koskevat tiedot voidaan korvata esimerkiksi maininnalla "sisältää vähäisiä määriä ...". Maininnan on oltava ravintoarvoilmoituksen välittömässä läheisyydessä, jos sellainen on.

Muussa tapauksessa kaikki pakolliset tiedot on ilmoitettava 34 artiklassa säädettyssä järjestyksessä, myös silloin, kun niiden määrä on nolla.

- 21) Onko rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, hiilihydraatin, sokereiden, proteiinin ja suolan lisäksi muita ravintoaineita, jotka on ilmoitettava ravintoarvoilmoituksessa?

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 30 artiklan 1 kohdan mukaan pakollisen ravintoarvoilmoituksen on sisällettävä energiasisältö ja rasvan, tyydyttyneiden rasvojen, hiilihydraatin, sokereiden, proteiinin ja suolan määrät. Saman asetuksen 30 artiklan 2 kohdan mukaan pakollista sisältöä voidaan tarvittaessa täydentää ilmoittamalla seuraavista yhden tai useamman määrät: kertatyydyttymättömät rasvat; monitydyttymättömät rasvat; polyolit; tärkkelys; ravintokuitu; mikä tahansa asetuksen liitteessä XIII olevan A osan 1 kohdassa lueteltu vitamiini tai kivennäisaine, jota esiintyy asetuksen liitteessä XIII olevan A osan 2 kohdassa määritelty merkitsevä määrä.

- 22) *Miten eri ravintoaineiden arvot määritetään? Onko analysoitava jokainen viini ja jokainen sato, vai voidaanko arvot myös laskea (esimerkiksi kalorit alkoholipitoisuuden ja jäännössokerin avulla)?*

Ravintoarvoilmoituksen arvojen merkintöjen osalta sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen asiaan liittyviä artikloja.

Ravintoarvoilmoituksessa ilmoitetut arvot ovat 31 artiklan (laskenta) mukaisesti keskiarvoja, jotka perustuvat a) valmistajan tekemään analyysiin elintarvikkeesta, b) käytettyjen ainesosien tunnettuihin tai todellisiin keskiarvolukuihin tai c) yleisesti tunnettuun ja hyväksytyyn tietoon.

Energiasisältö on laskettava käyttäen elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen liitteessä XIV olevia muuntokertoimia ja ilmaistava kilojouleina (kJ) ja kilokaloreina (kcal) ilmoittaen ensin kilojoulearvo ja sen jälkeen kilokaloriarvo, kuten mainitun asetuksen liitteessä XV säädetään.

Energiasisältö ja ravintoarvot on ilmaistava 100:aa grammaa tai 100:aa millilitraa kohti (32 artiklan 2 kohta).

- 23) *Viinin tuotannon luonteen vuoksi yksittäiset erät saattavat poiketa toisistaan. Kuinka suuri ero viinin etiketissä ilmoitettujen tietojen ja viinin todellisen energia- ja ravintosisällön välillä saa olla, eli millaisia sallittuja poikkeamia sovelletaan?*

Viinin ravintoarvoilmoitukseen sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetussa asetuksessa määriteltyjä sallittuja poikkeamia. Asetuksen mukaan energiasisältö ja ravintoaineiden määrät on ilmoitettava ”keskiarvoina”. Asetuksessa esitetyn määritelmän mukaan ”keskiarvolla” tarkoitetaan arvoa, joka parhaiten edustaa sitä ravintoaineen määrää, jonka kyseinen elintarvike sisältää, ja joka kuvaa poikkeamia, jotka johtuvat vuodenaikojen vaihtelusta, kulutusmalleista ja muista tekijöistä, jotka voivat aiheuttaa vaihtelua todellisessa arvossa (ks. elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen liitteessä I oleva 13 kohta).

Komission yksiköt ovat julkaisseet jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ohjeet ⁽⁷⁾, joissa käsitellään pakkausmerkinnöissä ilmoitettujen ravintoarvojen sallittujen poikkeamien asettamista. Lisäksi komission yksiköt ovat julkaisseet yhteenvetotaulukon ⁽⁸⁾, jossa esitetään yleiskatsaus ohjeissa esitetystä sallituista poikkeamista.

Ohjeasiakirjassa todetaan, että elintarvikealan toimijoiden olisi toimittava vilpittömästi varmistaakseen ravintoarvoilmoituksen paikkansapitävyyden mahdollisimman hyvin. Ilmoitettujen arvojen olisi erityisesti oltava mahdollisimman lähellä eri erien keskiarvoja, eikä arvoja pitäisi vahvistaa määritetyn sallitun poikkeaman vaihteluvälin kumpaankaan ääripäähän.

Alkoholipitoisuuden ilmoittamisen osalta sovelletaan kuitenkin delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 44 artiklaan sisältyviä sääntöjä, jotka koskevat sallittuja poikkeamia.

- 24) *Millaisia sallittuja poikkeamia sovelletaan etiketissä esitettyjen arvojen ja viinin todellisen sisällön osalta silloin, kun esitetyt arvot voivat muuttua niiden vuosien aikana, joina viiniä vanhennetaan?*

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 30 artiklan 1–5 kohdassa tarkoitettujen energiasisältö ja ravintoaineiden määrät on ilmoitettava mainitun asetuksen 31 artiklan 3 kohdan mukaisesti sellaisina kuin ne ovat myytävissä elintarvikkeissa ottaen huomioon myös sallitut poikkeamat, joihin viitattiin edellisessä kysymyksessä.

- 25) *Minkäkokoisia kirjainten olisi oltava?*

Yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklassa tarkoitettujen rypäletuotteiden pakollisten merkintöjen esittämistä koskevat yleiset säännöt määrittävät delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 40 artiklassa. Asetuksen 40 artiklan 3 kohdan mukaan tällaiset pakolliset tiedot, myös ravintoarvoilmoitus ja ainesosaluettelo, on merkittävä kirjaimin, joiden koko on käytetystä kirjaintyyppistä riippumatta vähintään 1,2 millimetriä.

⁽⁷⁾ https://food.ec.europa.eu/system/files/2016-10/labelling_nutrition-vitamins_minerals-guidance_tolerances_1212_en.pdf

⁽⁸⁾ https://food.ec.europa.eu/system/files/2016-10/labelling_nutrition-vitamins_minerals-guidance_tolerances_summary_table_012013_en.pdf

Sähköiset merkinnät

- 26) *Tuleeko jostakin tietystä järjestelmästä/ohjelmistosta, jolla tiedot toimitetaan sähköisessä muodossa, pakollinen? Voidaanko sähköisessä muodossa toimitettavista täydellisistä ravintoarvotiedoista ilmoittaa pakkauksessa käyttämällä harvinaisempia 2D-koodeja?*

Muutetussa yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa ei määritellä, millaista sähköistä menetelmää olisi käytettävä, kun ravintoarvoilmoitus ja ainesosaluettelo toimitetaan sähköisessä muodossa pakkauksessa tai etiketissä esittämisen sijaan, eikä minkätyyppinen sähköisen pääsyn tällaisiin tietoihin olisi oltava. Ainoa muutetussa yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa asetettu edellytys, joka koskee sähköisten järjestelmien toimintaa on, että käytettävä järjestelmä ei saa kerätä eikä jäljittää käyttäjätietoja. Komissiolla ei ole valtuuksia määritellä sähköisiä merkintöjä tai käytettäviä erityisiä sähköisiä menetelmiä koskevia lisäsäntöjä.

Tiedot voidaan periaatteessa toimittaa millä tahansa sähköisellä menetelmällä, sähköisellä merkinnällä tai sähköisen merkitsemisen keinolla, joka on suuren yleisön saavutettavissa millä tahansa viivakoodilla (QR, 2D, muu kuin QR, 1D, siru), jossa on linkki verkossa oleviin tietoihin, jotka voidaan hakea käyttämällä tietoihin pääsyyn yleisesti käytettäviä laitteita (kuten älypuhelin).

Sähköisessä muodossa oleviin tietoihin johtava linkki olisi esitettävä pakkauksessa tai etiketissä elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 12 ja 13 artiklassa lueteltujen, pakollisten tietojen esittämistä koskevien vaatimusten mukaisesti. Linkki on siis esitettävä suoraan pakkauksessa tai etiketissä ja merkittävä näkyvään kohtaan helposti havaittavalla, luettavalla ja tarvittaessa pysyvällä tavalla. Linkkiä ei saa millään tavalla peittää, himmentää tai katkaista eikä sen huomioarvoa saa vähentää kirjallisella tai kuvallisella ilmaisulla eikä muulla väliin tulevalla materiaalilla.

Lisäksi linkin olisi tarjottava helppo, suora ja yleinen pääsy tietoihin tavalla, joka on verrattavissa siihen, että tiedot olisivat pakkauksessa tai siihen liitetyssä etiketissä. Jos tietoihin pääsy tarjotaan hyvin erikoistuneella tai epätavallisella pääsymuodolla, menettely ei täytä sähköisten merkintöjen tavoitteita ja olisi epäasianmukainen keino tietojen antamiseksi kuluttajille.

- 27) *Voidaanko sähköisessä muodossa saatavilla olevat täydellinen ravintoarvoilmoitus ja ainesosaluettelo toteuttaa käyttämällä viinin etiketissä olevaa QR-koodia, joka sisältää linkin täydellisen ravintoarvoilmoituksen ja ainesosaluettelon sisältävään sähköiseen etikettiin?*

Muutetussa yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa säädetään, että sekä ravintoarvoilmoitus että ainesosaluettelo voidaan toimittaa ”sähköisessä muodossa, mistä ilmoitetaan pakkauksessa tai siihen liitetyssä etiketissä”. QR-koodin sisällyttäminen etikettiin tai pakkaukseen on yksi mahdollinen menetelmä, jolla kuluttajille voidaan antaa pääsy edellä mainittuihin sähköisiin tietoihin.

- 28) *Voidaanko QR-koodi lisätä ”lisätarrana” pullon alkuperäisen etiketin oheen, vai onko koodin oltava osa tuottajan alkuperäistä etikettiä?*

Komission tiedonannossa, jossa käsitellään kysymyksiä ja vastauksia elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen soveltamisesta ⁽⁹⁾, todetaan 2.2 kohdassa seuraavaa: ”Etiketit eivät saa olla helposti poistettavia, jotta ei vaaranneta kuluttajille tarjottavan elintarviketiedon saatavuutta ja saavutettavuutta.”

Ainesosaluettelo ja ravintoarvoilmoitusta koskevien yksityiskohtaisten tietojen antaminen sähköisessä muodossa ei myöskään vapauta velvollisuudesta esittää tiedot EU:n lainsäädännön mukaisesti riippumatta siitä, onko QR-koodi tarra vai ei. Erityisesti on varmistettava delegoidun asetuksen (EU) 2019/33 40 artiklan 1 kohdan mukaisesti, että ainesosaluettelo ja ravintoarvoilmoitusta koskevat tiedot, jotka ovat pakollisia tietoja (muutetun yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artikla), ovat näkyvillä samassa kentässä kuin muut pakolliset tiedot siten, että ne voidaan lukea samanaikaisesti astiaa kääntämättä ja että ne esitetään pysyvin kirjaimin, jotka erottuvat selvästi ympäröivästä tekstistä tai ympäröivistä kuvista.

⁽⁹⁾ Komission tiedonanto – Kysymyksiä ja vastauksia elintarviketietojen antamista kuluttajille koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 soveltamisesta (EUVL C 196, 8.6.2018, s. 1).
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX%3A52018XC0608%2801%29>

- 29) *Onko ravintoarvoilmoitusta ja sen sähköisessä muodossa esittämistä varten muotoilua koskevia vaatimuksia, vai voiko ravintoarvoilmoituksen muotoa räätälöidä vapaasti?*

Ravintoarvoilmoituksen esittämiseen sovelletaan elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 34 artiklassa määriteltyjä sääntöjä, kuten kuvattiin jo edellä, erityisesti kysymyksessä 19 (ks. myös komission tiedonanto, jossa käsitellään kysymyksiä ja vastauksia elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen soveltamisesta⁸, 3 kohta). Kyseisiä sääntöjä sovelletaan ravintoarvoilmoitukseen riippumatta siitä, esitetäänkö se fyysisessä etiketissä vai sähköisessä muodossa.

- 30) *Voidaanko ”sähköinen etiketti”, jossa esitetään täydellinen ravintoarvoilmoitus ja ainesosaluettelo, yhdistää QR-koodilla tai vastaavalla tuottajan verkkosivuston etusivulle osaksi verkkosivustoa?*

Ei. Muutetun yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklan 5 kohdassa säädetään, että täydellistä ravintoarvoilmoitusta ja ainesosaluetteloä ei saa esittää muiden myynti- tai markkinointitarkoituksiin tarkoitettujen tietojen kanssa ja että käyttäjätietoja ei saa kerätä tai jäljittää. Komission yksiköiden näkemyksen mukaan näiden pakollisten tietojen esittäminen osana tuottajien verkkosivustoa ei vaikuta olevan 119 artiklan 5 kohdassa esitettyjen vaatimusten mukaista, koska viinintuottajan verkkosivuston odotetaan yleensä sisältävän markkinoinnin ja/tai myynnin kannalta merkityksellisiä kaupallisia tietoja. Lisäksi verkkosivustot jäljittävät yleensä tietoja käyttäjistä.

Sähköisen menetelmän/alustan, jolla tiedot asetetaan saataville, olisi taattava tietojen luettavuus, vakaus, luotettavuus, pysyvyys ja tarkkuus tuotteen koko käyttöajan ajan samalla tavalla kuin ne taataan esitettäessä tiedot pakkauksessa tai siihen liitettyssä etiketissä. Näiden piirteiden takaaminen vaikuttaa kyseenalaiselta, jos tiedot asetettaisiin saataville tuottajan verkkosivustolle, jota voitaisiin muuttaa helposti milloin tahansa, myös tuotteen jo ollessa markkinoilla.

- 31) *Voivatko valmistajat sisällyttää etikettiin pakollisten tietojen sähköisessä muodossa esittämiseen liittyvien koodien lisäksi muita QR-koodeja, joissa esitetään tietoja markkinointitarkoituksessa?*

Vapaaehtoisten lisätietojen, kuten muiden QR-koodien, esittämistä etiketissä säännellään yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 118 artiklalla, jonka mukaan rypäletuotteiden merkintöihin ei saa lisätä muita tietoja, paitsi jos kyseiset tiedot täyttävät elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen edellytykset.

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 36 artiklan 2 kohdassa säädetään, että vapaaehtoisesti annetut elintarviketiedot eivät saa johdattaa kuluttajaa harhaan, eivät saa olla kuluttajan kannalta moniselitteisiä tai epäselviä ja niiden on tarvittaessa perustuttava asiaan liittyviin tieteellisiin tietoihin. Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 37 artiklassa säädetään, että tällaisia tietoja ei saa sijoittaa siten, että siitä on haittaa pakollisia elintarviketietoja varten käytettävissä olevalle tilalle.

Mahdollinen muiden QR-koodien käyttö ei saisi johdattaa kuluttajia harhaan tai aiheuttaa sekaannusta kuluttajien keskuudessa eikä vähentää tilaa, joka on käytettävissä pakollisia elintarviketietoja varten. Näihin sisältyisivät myös koodit, joissa on linkki sähköisessä muodossa toimitettaviin pakollisiin tietoihin.

- 32) *Onko mahdollista esittää vain yksi QR-koodi, joka toimisi EAN-koodina ja sisältäisi myös pakolliset tiedot, kuten ainesosaluettelon ja ravintoarvot?*

Tietojen esittämistä pohdittaessa tärkein tekijä ei saisi olla, ovatko tiedot pakollisia, vaan kenelle tiedot on tarkoitettu ja mikä eri tietojen tavoite on.

Kun on kyse pakollisista merkintätiedoista, jotka toimitetaan sähköisessä muodossa (ainesosaluettelo ja ravintoarvoilmoitus), kohdeyleisönä ovat kuluttajat, joiden olisi saatava välitön pääsy tietoihin, jotka ovat oikeellisia eivätkä johda heitä harhaan. EAN-tietoja ei ole tarkoitettu kuluttajille, vaan niillä autetaan toimijoita (valmistajia, myyjiä, toimittajia) tunnistamaan tavarat ja seurataan kaupanpitämisasioita.

Vain yhden QR-koodin käyttö ei ole poissuljettua, jos koodin lukemisen yhteydessä voidaan varmistaa, että kuluttajille ja kaupallisille toimijoille tarkoitetut tiedot pidetään selvästi erossa toisistaan. Toisin sanoen olisi esitettävä se, että kuluttajat näkevät heille merkitykselliset tiedot, kun he lukevat tuotteesta käytetyn ainoan koodin.

- 33) Täytettäisikö etikettiin painettu verkkosivuston osoite, jonka avulla kuluttaja pystyisi löytämään asiaankuuluvat tiedot, tämän vaatimuksen?

Pelkän etikettiin painetun verkkosivuston osoitteen ei voida katsoa täyttävän merkintävaatimuksia, jotka koskevat pakollisten tietojen toimittamista sähköisessä muodossa. Kyseisten tietojen sinänsä on oltava suoraan saatavilla koneluettavan koodin avulla, joka takaa suoran pääsyn tietoihin. Tietoihin pääsyyn yleisesti käytettävien laitteiden, kuten älypuhelimien, on pystyttävä lukemaan etiketissä oleva koodi ja ohjaamaan käyttäjä välittömästi asiaankuuluviin tietoihin.

- 34) Voivatko saman tuottajan eri viinien etiketit sisältää sähköisessä muodossa olevia lisätietoja samalla verkkosivustolla, vai olisiko jokaisella viinityypillä oltava oma linkki verkkosivustolle?

Sähköisessä muodossa toimitettavat eri viinejä koskevat pakolliset tiedot (ainesosaluettelo, ravintoarvoilmoitus) voidaan esittää samalla sivustolla, mutta kussakin etiketissä olevan linkin on johdettava yksiselitteisesti kohtaan, jossa esitetään vain yhden ainoan, viittauksen kohteena olevan viinituotteen yhtä tai useampaa erää koskevat tiedot selkeästi erillään muista tiedoista, ja taattava kuluttajille helppo pääsy oikeisiin tietoihin siten, että vältetään kaikki mahdollisuudet johtaa heitä harhaan, täsmälleen samalla tavalla kuin yksittäinen paperietiketti liittyy yhteen tiettyyn elintarvikkeeseen.

- 35) Haluaisimme tietää ”tiedonkeruun” osalta olisiko se laillista, jos hankkisimme siihen rekisteröidyn suostumuksen.

Muutetussa yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa todetaan, että täydellistä ravintoarvoilmoitusta ja ainesosaluetteloita ei saa esittää muiden myynti- tai markkinointitarkoituksiin tarkoitettujen tietojen kanssa ja että käyttäjätietoja ei saa kerätä tai jäljittää. Tähän sääntöön ei ole poikkeusta, joten ei ole sallittua pyytää käyttäjän suostumusta tietojen jäljittämiseen. Lisäksi kuluttajilla/käyttäjillä olisi oltava pakollisiin tietoihin suora pääsy ilman välivaiheita, kuten lomakkeiden tai kyselyjen täyttämistä tai siirtymistä tiedot sisältävälle sivustolle muiden sivustojen kautta. Komission yksiköt odottavat, että käyttäjä pääsee koodin lukemalla välittömästi ja suoraan pakollisiin merkintätietoihin.

- 36) Mikä on Euroopan komission tulkinta ilmaisusta ”markkinointitarkoituksiin”? Missä määrin (esimerkiksi kestävän kehityksen mukaisuutta, tuotteen alkuperää tai sertifiointia koskevan) väitteen sisällyttäminen sähköiseen etikettiin voidaan katsoa lailliseksi vapaaehtoisten tietojen sisällyttämiseksi etikettiin? Entä milloin tällainen väite voidaan sen sijaan katsoa ”markkinoinniksi”?

Muutetun yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklan 5 kohdan b alakohdassa viitataan ”myynti- tai markkinointitarkoituksiin tarkoitettuihin tietoihin”. Tämä olisi tulkittava siten, että pakolliset tiedot on esitettävä neutraalissa ympäristössä, jolla varmistetaan, että lukijan huomiota ei kiinnitetä tuotteen oston edistämiseen, ei sen paremmin suoraan (esimerkiksi linkeillä verkkosivustoon, myynninedistämisellä tai myyntipisteiden ilmoittamisella) kuin välillisestikään (esimerkiksi lisäämällä etikettiin houkuttelevia visuaalisia tai äänellisiä elementtejä, kuluttajaan mahdollisesti vetoavia lausekkeitä tai lausumia, kaupallisen kielen ilmaisuja tai muita kaupallisia strategioita, joilla pyritään vaikuttamaan kuluttajien ostokäyttäytymiseen ja -päätökseen).

Etiketissä (myös sähköisissä etiketeissä) annettavien vapaaehtoisten lisätietojen esittämistä säännellään yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 118 artiklalla, jonka mukaan rypäletuotteiden merkintöihin ei saa lisätä muita tietoja, paitsi jos kyseiset tiedot täyttävät elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen edellytykset. Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 36 artiklan 2 kohdassa säädetään, että vapaaehtoisesti annetut elintarviketiedot eivät saa johdattaa kuluttajaa harhaan mainitun asetuksen 7 artiklassa tarkoitettulla tavalla, eivät saa olla kuluttajan kannalta moniselitteisiä tai epäselviä ja niiden on tarvittaessa perustuttava asiaan liittyviin tieteellisiin tietoihin. Lisäksi elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 37 artiklassa säädetään, että tällaisia tietoja ei saa sijoittaa siten, että siitä on haittaa pakollisia elintarviketietoja varten käytettävissä olevalle tilalle.

- 37) Katsottaisiinko viinivalmistamon verkkokauppasivustolle johtavan linkin sisällyttäminen etikettiin markkinointitarkoituksiin tarkoitettua tiedon sisällyttämiseksi?

Verkkokauppasivuston tai viinivalmistamon verkkosivuston sisällyttäminen katsotaan epäilemättä ”markkinointitarkoituksiin” tarkoitettua tiedon sisällyttämiseksi.

- 38) *Miten sähköisessä muodossa toimitettavista tiedoista olisi ilmoitettava etiketissä, kun halutaan tiedottaa sähköisessä muodossa olevasta sisällöstä? Voidaanko QR-koodin oheen merkitä jokin symboli (esimerkiksi kirjain "i", joka tarkoittaisi "informaatiota kuluttajille"), vai olisiko pakollisiin tietoihin, joihin QR-koodi johtaa, viitattava selkeästi sanoin? Rasittaisiko sanoin ilmaiseminen liikaa, ja aiheuttaisiko se sisämarkkinoiden pirstaloitumisen riskin?*

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: "Pakolliset elintarviketiedot on merkittävä näkyvään kohtaan helposti havaittavalla, luettavalla ja tarvittaessa pysyvällä tavalla, - -. Niitä ei saa millään tavalla peittää, himmentää tai katkaista eikä niiden huomioarvoa saa vähentää kirjallisella tai kuvallisella ilmaisulla eikä muulla väliin tulevalla materiaalilla." Jos etiketissä ei viitata selvästi niiden tietojen sisältöön, jotka toimitetaan sähköisessä muodossa, kuluttajat voivat tuskin tulkita ja ymmärtää linkin välityksellä saatavilla olevien tietojen luonnetta (onko kyse pakollisista vai muista tiedoista). Tällöin voidaan katsoa, että pakollisia tietoja on peitetty ja ettei niitä ole merkitty näkyvään kohtaan helposti havaittavalla tavalla.

Kuluttajille olisi siksi ilmoitettava selkeästi QR-koodin sisällöstä eli siitä, että kyse on sähköisessä muodossa toimitettavista pakollisista tiedoista. Yleisluonteiset termit tai symbolit (kuten "i") eivät riitä täyttämään tämän säännöksen vaatimuksia. Jos sähköisessä muodossa toimitettavissa tiedoissa (joista ilmoitetaan esimerkiksi QR-koodilla) on kyse ainesosaluettelosta, on käytettävä elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua otsikkoa samalla tavalla kuin sitä käytetään nykyisen käytännön mukaan muiden elintarvikkeiden paperietiketissä (eli otsikon on sisällettävä ilmaus "ainesosat").

Käytettävien ilmaisujen osalta kielijärjestelyyn sovelletaan samoja sääntöjä kuin muihin yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklassa tarkoitettuihin pakollisiin merkintöihin eli sääntöjä, jotka määrittävät erityissäännöksinä mainitun asetuksen 121 artiklassa.

- 39) *Minkä elimen olisi oltava vastuussa sen tarkastamisesta, että käyttäjätietoja ei kerätä eikä jäljitetä tai että tietoja ei esitetä muiden kaupallisiin tarkoituksiin tai markkinointitarkoituksiin tarkoitettujen tietojen kanssa?*

Muutetun yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklan 4 ja 5 kohtaan sisältyvissä säännöksissä asetetaan vaatimukset, joita sovelletaan, kun ravintoarvoilmoitus ja ainesosaluettelo toimitetaan sähköisessä muodossa, ja viitataan kahdentyyppisiin yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklan 1 kohdassa määriteltäviin rypäletuotteiden pakollisiin merkintätietoihin.

Muutetun yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 90 a artiklassa viitataan kaupan pitämisen sääntöihin liittyviin tarkastuksiin ja seuraamuksiin. Mainitun artiklan 1 kohdassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuuksista, jotka koskevat sellaisten yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen 119 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden markkinoille saattamista, joita ei ole merkitty asetuksen mukaisesti. Saman artiklan 3 kohdassa viitataan tarkastuksiin, joita jäsenvaltioiden on suoritettava sen todentamiseksi, ovatko tietyt tuotteet, mukaan lukien viini, yhteistä markkinajärjestelyä koskevassa asetuksessa vahvistettujen kaupan pitämistä koskevien sääntöjen mukaisia.

Näin ollen jäsenvaltioiden samojen viranomaisten, jotka ovat vastuussa rypäletuotteiden merkintöjen ja esillepanon valvonnasta, olisi vastattava edellä mainittujen säännösten noudattamisen valvonnasta.

- 40) *Onko kuluttajalla oikeus päästä QR-koodin kohdesivulle pidempään? Aikooko komissio antaa suosituksen siitä, kuinka pitkään QR-koodin kautta saatavien tietojen olisi oltava saatavilla viinin myynnin jälkeen?*

Elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 12 artiklassa edellytetään, että pakollisten elintarviketietojen on oltava saatavilla ja helposti käytettävissä kaikkien elintarvikkeiden osalta. Sähköisessä muodossa (esimerkiksi QR-koodin välityksellä) toimitettavien pakollisten tietojen olisi pysyvävä saatavilla vastaavalla tavalla kuin fyysisessä etiketissä annettujen tietojen. Toisin sanoen tietojen olisi oltava saatavilla vähintään yhtä kauan kuin kyseessä olevan luokan viinituotteiden odotetaan säilyvän kulutukseen soveltuvana normaaleissa säilytysolosuhteissa, jotta voidaan varmistaa kuluttajien pääsy pakollisiin tietoihin milloin tahansa tuotteen odotetun käyttöajan aikana. Tältä osin tietojen saatavilla olo ja oikeellisuus ovat elintarviketiedoista vastuussa olevan elintarvikealan toimijan vastuulla elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Lisäksi elintarvikealan toimijat ovat vastuussa kaikista elintarvikkeen mukana seuraaviin elintarviketietoihin tekemistään muutoksista elintarviketietojen antamisesta kuluttajille annetun asetuksen 8 artiklan 4 kohdan mukaisesti.